

گازوئیل قاچاق از ۷ تا ۸۵ هزار تومان به فروش می‌رسد

قاچاق یک پدیده چندوجهی است و هر چقدر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در همه حوزه‌ها انجام دهیم باید کنترل و نظارت‌های وسیع نیز انجام داد

محمد محبی، کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «هم‌میهن» از سه نرخ‌ی شدن قیمت گازوئیل استقبال کرده و می‌گوید قاچاق یک پدیده چندوجهی است و هرچقدر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در همه حوزه‌ها انجام دهیم باز هم باید کنترل و نظارت‌های وسیع برای آن انجام داد. او به قیمت‌های بالای گازوئیل در مرزهای مختلف کشور اشاره کرده و گفته ضرر و زیان قاچاق مبلغ بسیار قابل توجهی است که هیچ کس از آن اطلاعات مشخصی ندارد و این عدم آگاهی به سیاستگذاری و برنامه‌ریزی ضرر می‌زند.

سه نرخ‌ی شدن قیمت گازوئیل را که دولت تصویب کرده چگونه می‌بینید؟

هم‌اکنون یک نرخ یارانه‌ای ۳۰۰ تومانی وجود دارد که کامیون‌داران از آن استفاده می‌کنند، برنامه برای نرخ بعدی این بود که فرد با توجه به عملکردش که از طریق سازمان‌های متولی مثل سازمان شهرداری‌ها و یا سازمان راهداری‌ها ارزیابی می‌شود، کارت سوختش شارژ شود. همچنین اگر فردی بخواهد خارج از این سهمیه از سوخت استفاده کند می‌تواند از نرخ سوم که فکر می‌کنم ۴۰۰ لیتر باشد استفاده کند که برای افرادی مناسب است که در راه مانده‌اند و یا مشکلاتی دارند.

فکر می‌کنید این تصمیم بر روی کاهش قاچاق سوخت تأثیر دارد؟

پیشتر در برخی جایگاه‌های مرزی تخلفاتی صورت می‌گرفت و از کارت آزاد ۶۰۰ تومانی

سوءاستفاده می‌کردند، دولت با این طرح می‌خواهد کارت آزاد ۶۰۰ تومانی را کلاً حذف کند و تخلفاتی که جایگاه‌دار انجام می‌داد و کارت را به افراد خاص می‌داد و یا خود او گازوئیل را بین ساعات ۱۲ شب تا ۶ صبح تخلیه می‌کرد، از دسترس سوءاستفاده‌گران خارج شود و هر فرد بتواند به میزان نیاز خود تا سقف ۴۰۰ لیتر از سهمیه سوم استفاده کند. فکر می‌کنم مکانیسمی که برای آن در نظر گرفته‌اند این است که سهمیه سوم، نسبتی از قیمت تمام‌شده سوخت پالایشگاهی باشد که گازوئیل را تولید می‌کند. به عقیده من تماماً در کاهش قاچاق سوخت تأثیر دارد به این خاطر که دیگر از کارت ۶۰۰ تومانی سوءاستفاده نمی‌شود و نیازمند واقعی از آن استفاده می‌کند و معطل‌کارت اضطراری در جایگاه نمی‌شود. بارها در برخی جایگاه‌ها دیده‌ام که برخی سهمیه سوخت‌شان تمام شده اما باید کارت سوخت‌فرد دیگری را با قیمت‌های بالاتر امانت بگیرند و گازوئیل بزنند که قیمت‌های آن در برخی شهرها به ۷ هزار تا ۱۲ هزار تومان نیز می‌رسد و هرچقدر به مرزها نزدیکتر می‌شویم قیمت بیشتر و بیشتر می‌شود، مثلاً قیمت گازوئیل در مرز هرمزگان حدود ۳۳ هزار تومان است و در مرز کردستان نزدیک به ۲۷ هزار تومان به فروش می‌رسد و حتی قیمت گازوئیل قاچاق در مرز دریاجان غربی ۸۵ هزار تومان است. این قیمت در مرز سیستان و بلوچستان در حدود ۴۰ هزار تومان و در عمق کشور پاکستان بین ۶۵ تا ۷۰ هزار تومان است.

پس باید به سه نرخ‌ی شدن گازوئیل امید داشت و منتظر راه‌های جدیدی توسط قاچاقچیان سوخت نبود؟

به‌هرحال قاچاق یک پدیده چندوجهی است و هر چقدر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در همه حوزه‌ها انجام دهیم باید کنترل و نظارت‌های وسیع نیز انجام داد و البته نباید فقط بخش توزیع را دید، حتماً باید کنترل‌هایی بر بخش تخصیص‌ها و حتی قاچاق‌دهایی که به واحدهای تولیدی، خانگی، صنعتی و کشاورزی داده می‌شود داشته باشیم چون تأثیرگذار است. اصلاح فرآیندها از لحظه برداشت از چاه‌های نفت خام تا نگهداری در انبار و توزیع باید مورد نظارت قرار گیرد، نباید گفت که همه قاچاق فقط از سوی حمل و نقل انجام می‌شود. باید اقدامات متنوعی توسط سیاستگذاران و حاکمیت انجام شود، متأسفانه به دلیل قیمت پایین سوخت ما، بنزین و گازوئیل به کشورهای همسایه برده می‌شود و همین میل به قاچاق را بسیار زیاد کرده است و هرچقدر تلاش می‌شود نرخ آن واقعی‌سازی شود و یا یارانه آن به افراد نیازمند در این حوزه داده شود، باز هم ناکام می‌مانیم. بحث قاچاق سوخت، بحث این دولت و دولت‌های قبل نیست و باعث آن شرایط اقتصادی است و ضرر و زیان حوزه قاچاق مبلغ بسیار قابل توجهی است و سهم قابل توجهی از بخش اقتصادی آن در لایه‌های پنهان است که هیچ کس از آن اطلاعات مشخصی ندارد؛ این عدم آگاهی به سیاستگذاری و برنامه‌ریزی ضرر می‌زند. قطعاً دستگاه‌های نظارتی پیگیر این قاچاق هستند و رئیس‌جمهور نیز بارها در این باره صحبت کرده و پیگیر است، همچنین رئیس‌مجلس و رئیس دستگاه قضا نیز کارگروه‌های ویژه‌ای را ایجاد کرده و اقدامات فوری و اثرگذاری انجام داده که برای کاهش قاچاق صورت می‌گیرد تا ریسک قاچاق سوخت در کشور بالا برود و شبکه‌های قاچاق به راحتی نتوانند جولان دهند.

سرمایه‌گذاران، مصرف‌کنندگان، نهادهای تنظیم‌گر، و افکار عمومی، همگی به‌مثابه ذی‌نفعانی تلقی می‌شوند که انتظار دارند شرکت‌ها فقط به‌دلیل الزام قانونی، بلکه از منظر اخلاقی حرفه‌ای نیز به رقابت منصفانه متعهد باشند.

ارتباط ESG با رقابت منصفانه

در چارچوب معیارهای بین‌المللی پایداری، به‌ویژه ESG، مؤلفه “G” یا حکمرانی شرکتی، جایگاه ویژه‌ای به سیاست‌های ضدانحصار و حفظ رقابت اختصاص می‌دهد. گزارش‌دهی در این بخش شامل مواردی چون: عدم استفاده از قدرت بازار برای حذف رقبای وجود سیاست‌ها و دستورالعمل‌های داخلی ضد انحصار شفافیت در روابط قراردادی با شرکا و فروشندگان احترام به آزادی بازار و انتخاب ذی‌نفعان

اسنپپی، همانند دیگر بازیگران بزرگ بازار دیجیتال، به دلیل حضور گسترده کاربران و اکوسیستم وسیع، دارای قدرت ساختاری ویژه‌ای در بازار است. استفاده از این قدرت برای محدودسازی فروشگاه‌ها در قراردادهای BNPL، دقیقاً در نقطه مقابل اصول ESG قرار می‌گیرد و می‌تواند به کاهش امتیاز شرکت در ارزیابی‌های بین‌المللی پایداری منجر شود.

رای شورای رقابت، گامی مهم برای سیاست‌گذاری آینده

نکته کلیدی اینجاست که چنین آرای، فراتر از یک تصمیم حقوقی موردی، پایه‌ای برای تدوین سیاست‌ها و دستورالعمل‌های ملی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و حکمرانی پایدار در ایران خواهند بود. نهادهای ذی‌بط می‌توانند با استناد به رویه‌هایی چون رای اخیر علیه اسنپپی، برای ارتقای نقش نهادهای تنظیم‌گر در حکمرانی مسئولانه کسب‌وکارها تلاش کنند.

همچنین بایستی بر این نکته تأکید کرد که پیوند قانون اصل ۴۴ با مسئولیت اجتماعی و حکمرانی پایدار، نباید صرفاً از دریچه آرای الزام‌آور دیده شود، بلکه لازم است این قانون به‌مثابه بخشی از فضای حقوقی حاکم بر کسب‌وکار در ایران تفسیر شود که در کنار اصول بین‌المللی حوزه پایداری، از جمله استانداردهای GRI، IFC و الزامات IFRS در گزارش‌دهی پایداری، معنا و بروز می‌یابد.

رای شورای رقابت علیه اسنپپی، آغاز یک گفت‌وگوی مهم در ایران است؛ چگونه باید شرکت‌ها را در عین حفظ ابتکار و نوآوری، وادار به پایبندی به اصول رقابتی و مسئولانه کرد؟ پاسخ در یک واژه نهفته است: پاسخگویی.

در آینده، اگر اسنپپی و دیگر بازیگران مشابه بخواهند از منظر ESG و CSR اعتبار خود را حفظ کنند، نمی‌توانند صرفاً با تیرنه حقوقی مسیر خود را ادامه دهند؛ بلکه باید در عمل، نشان دهند که به اصول رقابت منصفانه احترام می‌گذارند، قراردادهای خود را اصلاح کرده‌اند، و با شفافیت با ذی‌نفعان خود مواجه می‌شوند.

در پایان، این پرونده نمونه‌ای مهم برای پژوهشگران، سیاست‌گذاران و فعالان حوزه مسئولیت اجتماعی و حکمرانی پایدار است تا نشان دهند چگونه می‌توان نظام حقوقی داخلی را با رویه‌های جهانی پایداری هم‌راستا کرد و چگونه می‌توان از قانون اصل ۴۴ نه صرفاً به‌عنوان ابزار خصوصی‌سازی، بلکه به‌عنوان مبنایی برای اخلاق محوری و مسئولیت‌پذیری بنگاه‌ها بهره گرفت.

کاهش شدید مصرف لبنیات

سرانه مصرف لبنیات به کمتر از ۵۰ کیلو رسید، به گزارش باشگاه خبرنگاران، علی احسان‌ظفری، مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های لبنی گفت: بنابر آمار سرانه کنونی مصرف لبنیات کمتر از ۵۰ کیلوست که با افزایش مجدد، سرانه مصرف ۱۰ تا ۱۵ درصد دیگر کاهش می‌یابد. وی ادامه داد: گرچه دامداران خواستار افزایش قیمت شیر خام هستند، اما ابلاغ این افزایش در کاهش مصرف بی‌تأثیر نیست، کم‌اینکه از سال ۸۹ تاکنون شاهد کاهش سرانه مصرف از ۱۳۰ کیلو به کمتر از ۵۰ کیلو بوده‌ایم. ظفری با بیان اینکه لبنیات تضمین سلامت جامعه است، افزود: وزارت جهاد به بهانه حمایت از تولید و بنابر درخواست دامداران، تن به افزایش قیمت می‌دهند که این امر منجر به تبدیل لبنیات به پودر شیر خشک و صادرات به بازارهای هدف می‌شود که در نهایت یارانه‌ای که به نهاده داده می‌شود، مجدد خارج می‌شود که براین اساس ارز به هدر می‌رود.

محاسبه حقوق دولتی معادن بر اساس استخراج

طرح پرداخت حقوق دولتی بر پایه استخراج، روی میز شورای عالی معادن قرار گرفت. به گزارش سنا، بهرام شکوری، فعال حوزه معدن گفت: جدول محاسبه حقوق دولتی معادن در سال ۱۴۰۴ محاسبه سال ۱۴۰۳ خواهد بود و موضوع محاسبه حقوق دولتی بر اساس میزان استخراج واقعی معادن، در جلسات آینده شورای عالی معادن به‌طور جدی در دستور کار قرار دارد. شکوری افزود: مقرر شده مدیرکل دفتر بهره‌برداری وزارت صمت گزارشی تهیه و ارائه کند تا حقوق دولتی سال ۱۴۰۳ با در نظر گرفتن شرایط دشوار تولید، از جمله ناترازی انرژی، چالش‌های تجاری و افت تولید و نبود بازار برای محصولات تولیدی بر مبنای میزان استخراج واقعی معادن محاسبه شود، نه صرفاً بر اساس ظرفیت‌های درج‌شده در پروانه‌های بهره‌برداری.

ایران، صنعتی‌تر از عربستان

ایران از عربستان صنعتی‌تر است. به گزارش ایلنا، فرشید فرزانگان، فعال حوزه بازرگانی در واکنش به صحبت‌های رئیس‌جمهور آمریکا در عربستان در مورد مقایسه صنعت و فناوری عربستان و ایران، گفت: ادعای ترامپ در مورد برتری صنعتی و فناوریانه عربستان بر ایران بخشی از واقعیت است؛ اما تصویر کاملی نیست. وی افزود: در مقام مقایسه می‌توان در یک جمله گفت که ایران از عربستان صنعتی‌تر است؛ اما عربستان از لحاظ مدیریتی، مدرن‌تر و پایدارتر است. این در حالی است که ترامپ عربستان را همواره به عنوان یک خریدار خوب معرفی کرده است و عربستان از آمریکا خریدهای تسلیحاتی و زیرساختی سنگین دارد. رئیس پیشین اتاق مشترک بازرگانی ایران و امارات در پاسخ به این پرسش که چرا ایران از عربستان در زمینه صنعت و فناوری عقب افتاده است؟ گفت: تحریم ایران توسط آمریکا به‌طور قطع نقش محوری در عقب‌افتادگی‌ها داشته؛ همچنین مدیریت کشور توسط مدیرانی که شایستگی لازم را نداشتند، وجود کاسینو تحریم یا ذی‌نفعانی که در اقتصاد ایران به شدت قوی هستند و روی نهادهای سیاست‌گذاری تأثیر می‌گذارند.

ندا کردونی /حامده اخوان هزاره مشاور مسئولیت اجتماعی و تجارت پایدار / مشاور حقوقی و راهبری شرکتی

در فضای پرشتاب تحول اقتصاد دیجیتال، مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها (CSR) و شاخص‌های پایداری محیطی، اجتماعی و حکمرانی (ESG) به بخشی جدایی‌ناپذیر از حکمرانی شرکتی بدل شده‌اند. یکی از محورهای کلیدی در این حوزه، اصل رقابت منصفانه است؛ اصلی که هم در حوزه حقوق الزام‌آور (Hard Law) موضوعیت دارد و هم در چارچوب حقوق نرم (Soft Law) و گزارش‌دهی داوطلبانه شرکت‌ها به ذی‌نفعان مطرح می‌شود.

تجربه اخیر رای شورای رقابت علیه اسنپپی نمونه‌ای بارز از ظرفیت همین قانون برای ایفای نقش در حکمرانی پایدار و مسئولانه شرکت‌ها است. بر اساس این رای، اسنپپی به دلیل استفاده از شروط انحصاری و ضد رقابتی در قراردادهای خرید اقساطی کوتاه‌مدت خود با فروشگاه‌ها محکوم شد. شورا با استناد به ماده ۴۵ و از جمله بندهای (۲) و (۴) از بند «ط» و بندهای دیگری از این ماده قانونی، رفتار این شرکت را مصداقی از اعمال ضد رقابتی و سوءاستفاده از وضعیت مسلط تشخیص داد.

این رای از دو منظر واجد اهمیت بنیادی است:

۱. نقش قانون اصل ۴۴ در حکمرانی رقابتی و مسئولیت اجتماعی

ماده ۴۵ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، به‌ویژه در جزء ۲ بند الف و جزء ۳ بند ب، با اشاره به اقدامات ضد رقابتی نظیر تحمیل شرایط قراردادی محدودکننده، فضایی را فراهم کرده است تا شورای رقابت بتواند با استناد به آن، مانع از ایجاد انحصار در بازار و آسیب به

شورای رقابت را باید یکی از نهادهای کلیدی در اکوسیستم پایداری و حکمرانی دانست. این شورا با صدور آرای که متکی بر منافع عمومی و شفاف‌سازی داوطلبانه نسبت به خط‌مشی‌های رقابتی شرکت‌ها مطرح می‌شود. از این منظر، اسنپپی موظف است حتی مستقل از رأی نهایی شورای رقابت، در گزارش‌های پایداری خود، به صراحت نسبت به شیوه‌های قراردادی پیشین، نقدهای وارده، و برنامه‌های اصلاحی شفاف‌سازی کند.